

Oplysninger om handel med værdipapirer

Gælder fra den 3. januar 2018

I det følgende giver vi dig en række vigtige informationer, som vi enten er forpligtet til at give dig, inden du investerer, eller som vi vurderer, du bør være opmærksom på, når du investerer i værdipapirer (finansielle instrumenter), herunder hvilke overvejelser du bør gøre dig.

1. Investeringsrådgivning

Du kan få rådgivning om investering hos os, inden du investerer.

1.1 Ikke-uafhængig rådgivning

Når vi yder dig rådgivning om handel med værdipapirer, yder vi denne rådgivning på et ikke-uafhængigt grundlag.

Vores rådgivning betegnes som ikke-uafhængig, da vi bl.a. rådgiver om værdipapirer udstedt af banken eller af selskaber, der er tæt forbundet med banken.

Vores rådgivning er baseret på en generel analyse af markedet, hvor vi udover værdipapirer udstedt af banken eller selskaber tæt forbundet med banken, også tilbyder rådgivning om udvalgte værdipapirer fra udstedere, der ikke er tæt forbundet til os.

1.2 anbefaling og generel information

Vi giver både personlige anbefalinger og generel information, der kan indeholde generelle anbefalinger.

Der er tale om en personlig anbefaling, når vi på baggrund af dine personlige forhold anbefaler dig at foretage bestemte dispositioner i et eller flere værdipapirer.

En personlig anbefaling kan for eksempel være, at du bør købe, sælge eller beholde et bestemt værdipapir.

Anden information, som banken giver om værdipapirer, markedsforhold m.v., er generel information, selvom den indeholder en anbefaling. Denne anbefaling er generel og må derfor ikke forveksles med en personlig anbefaling, da den ikke bygger på dine personlige forhold.

Når du overvejer eller ønsker at handle værdipapirer gennem banken, kan du vælge, om vi skal

- vejlede eller udføre ordrer uden at give en personlig anbefaling
- udføre ordre efter du har fået en personlig anbefaling
- udføre en ordre fra dig ifølge en aftale om "udelukkende ordreudførelse" (via en digital løsning.)

Vi anbefaler, at du får en personlig anbefaling hos din rådgiver, inden du handler. Vores råd og anbefalinger er ikke en garanti mod, at du lider tab på dine investeringer. Vores råd og anbefalinger bygger på forventninger til fremtiden, som igen er baseret på forudsætninger, der ændrer sig i takt med, at verden ændrer sig.

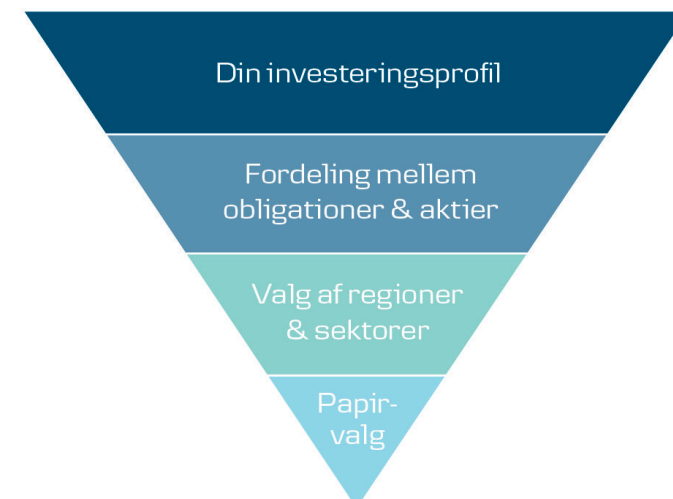
Selvom vi rådgiver dig og anbefaler bestemte investeringer, er det dig, der beslutter, hvilke værdipapirer du køber. Det betyder, at risikoen for den efterfølgende kursudvikling ligger hos dig, uanset om den bliver positiv eller negativ.

Det er vigtigt for vores rådgivning af dig, at du giver os fyldestgørende oplysninger om din erfaring med og dit kendskab til værdipapirer samt om din finansielle situation, risikovillighed, tidshorisont for og formålet med investeringen.

1.3 Investeringsstrekanten

Når vi rådgiver, gør vi det ud fra det, vi kalder investeringsstrekanten, som er en struktureret måde at træffe beslutninger om investeringer.

Vi begynder altid med at afdække din investeringsprofil, der giver et billede af dig som investor. Med udgangspunkt i den ser vi efterfølgende på, hvordan fordelingen mellem aktier, obligationer og eventuelle andre typer investeringer bør være, og hvilke regioner og sektorer der kunne være interessante for dig at investere i. Samlet kan det føre frem til en anbefaling om, hvilke konkrete værdipapirer du kan overveje at købe eller sælge.

1.4 Rådgivning kun på anmodning

Vores rådgivning ydes kun på anmodning. Du er altid velkommen til at kontakte os for at få rådgivning.

Vi følger således ikke op eller giver en periodisk tilbagemelding om, hvorvidt et produkt/et værdipapir, vi har anbefalet dig, stadig er egnet for dig.

Vi overvåger heller ikke dine investeringer, medmindre vi har aftalt det. Hvis vi overvåger, så er det typisk en aftale om at informere dig om vores generelle anbefalinger eller generelle oplysninger om konkrete værdipapirer, herunder kurser. Hvis du er tilmeldt en sådan løsning, er det vigtigt at huske på, at du alene får de lovede informationer om f.eks. et værdipapirs udvikling. Dette udgør ikke nogen personlig anbefaling, herunder om det er hensigtsmæssigt for dig at købe eller sælge et bestemt papir.

Nogle kunder kan have en aftale med deres rådgiver om, at rådgiveren ringer til kunden med jævne mellemrum. En sådan aftale betyder ikke, at vi overvåger dine investeringer. Det er alene en aftale om, at rådgiveren ringer for at tilbyde sin rådgivning.

2. Investeringsprofil

Investeringsprofilen tegner et billede af dig som investor og er et vigtigt redskab, når du vil investere. Din profil kan opdeles i

- erfaring og kendskab
- finansiell situation
- formål, tidshorisont og risikovillighed.

Det er kun detailkunder, som skal have afdækket erfaring og kendskab og finansiell situation. Professionelle kunder og godkendte modparter anses pr. automatik for at have erfaring og kendskab og finansielt være i stand til at bære de tilknyttede investeringsrisici.

2.1 Erfaring og kendskab

Din erfaring med og dit kendskab til at investere hænger sammen med, hvor længe og hvor ofte du har handlet værdipapirer samt hvilke typer værdipapirer, du har handlet. Dit arbejde og din uddannelse kan selvfølgelig også have betydning.

Du kan godt have stor erfaring, selvom du kun har investeret i et år. Det vil for eksempel være tilfældet, hvis du handler ofte og følger markedet tæt, eller hvis du til daglig via dit arbejde følger med i den økonomiske udvikling og de finansielle markeder. Du kan også have haft dit depot i 20 år, men have begrænset erfaring, hvis du stort set aldrig handler og kun sjældent ser på dine investeringer.

Vi har derfor brug for oplysninger om, hvilke forskellige typer af værdipapirer du har erfaring med og kendskab til at handle, og hvor mange handler du har foretaget med værdipapirtypen – det kalder vi dit handelsområde. Ændres din erfaring og dit kendskab til handel med værdipapirer, ændrer vi naturligvis dit handelsområde.

Handler du uden for dit handelsområde, kan det indebære risici, der måske er ukendte for dig. Vi opfordrer dig derfor til at modtage rådgivning i banken, inden du handler.

2.2 Finansiell situation

Din finansielle situation er et overblik over dit rådighedsbeløb (indtægter minus udgifter) og dine aktiver (for eksempel fast ejendom, bil, værdipapirer og kontanter – minus gæld), og viser blandt andet, om du for eksempel er afhængig af et løbende afkast som supplement til dine øvrige indtægter.

Det er vigtigt for os at kende din finansielle situation, da vi bruger den til at vurdere, hvordan din værdipapirbeholdning skal sammensættes, og din evne til at modstå tab.

2.3 Formål, tidshorisont og risikovillighed

Næste skridt er at afdække formål, tidshorisont og risikovillighed. Har du flere depoter, anbefaler vi at fastlægge en investeringsprofil for hvert depot. Har du depoter, der er omfattet af en aftale om porteføljevaltning, har disse en separat investeringsprofil.

Når du investerer, skal du altid overveje

- hvor meget du vil investere,
- hvornår du skal bruge pengene,
- hvor stor en risiko du vil løbe, og
- om du har brug for et løbende afkast.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige placeringsregler ved investering af pensionsmidler eller midler under virksomhedsskatteordningen.

Det investerede beløb bør altid stå i rimeligt forhold til handelsomkostningerne.

2.3.1 Formål

Der kan være mange formål med at investere, og du bør overveje, hvad dit er. Når vi sammensætter din investering, skelner vi normalt mellem

- opsparing i pensionsordninger,
- privates opsparing af frie midler,
- virksomheders opsparing af frie midler, og
- opsparing af midler under virksomhedsskatteordningen.

Baggrunden herfor er, at afkastet beskattes forskelligt, og det har derfor betydning, om du vil investere via et pensionsdepot eller med frie midler.

Vi informerer i visse tilfælde om skat i forbindelse med de konkrete handler, men ikke om dine øvrige skatteforhold. De skattemæssige forhold for dig afhænger af din personlige situation og gældende lovgivning. Begge dele kan ændre sig fremover.

Vi anbefaler derfor, at du altid søger personlig skattemæssig rådgivning, inden du handler værdipapirer

2.3.2 Tidshorisont

Din tidshorisont for investeringen hænger sammen med formålet, da den har indflydelse på, hvilke værdipapirer du bør vælge. Tidshorisonten er perioden, fra du investerer pengene, til du forventer at skulle bruge dem.

Hvis du skal bruge pengene inden for kort tid, kan det være en god ide at investere i værdipapirer, hvor risikoen for kursfald er begrænset. Og skal du bruge pengene inden for et år, bør du overveje, om det overhovedet er hensigtsmæssigt at investere – omkostningerne kan måske tage en forholdsvis stor del af afkastet.

Du bør med jævne mellemrum vurdere, om dine investeringer stadig passer til tidshorisonten. Og i takt med at tidspunktet, hvor du skal bruge pengene, nærmer sig, bør du se på, om andelen af aktier skal reduceres til fordel for andelen af obligationer med en passende kort løbetid.

2.3.3 Risikovillighed

Når vi taler om risikovillighed i forbindelse med investering, handler det om den risiko, du er villig til at løbe for at have mulighed for at få et afkast. De to – risiko og afkast – følges normalt ad: Sætter du på at opnå et stort afkast, er der også en større risiko for, at du taber pengene, eller at kursen er faldet, når du skal bruge pengene.

Der kan være forskel på, hvordan man opfatter risiko, og derfor skal du altid tage udgangspunkt i dine forhold.

Jo højere afkast du satser på, jo større risiko må du løbe – og jo større aktieandel bør du have i din portefølje. Har du begrænset erfaring med at investere, foreslår vi dog, at du vælger at sammensætte investeringen, så den er mindre risikofyldt.

2.4. Følg op på investeringerne

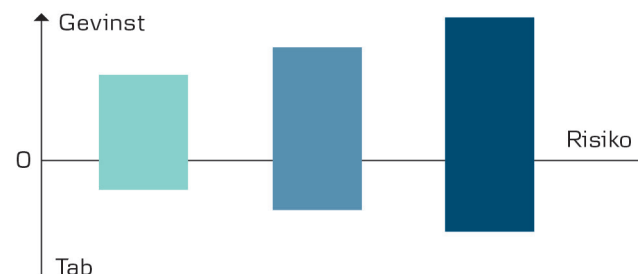
Investeringsmarkederne kan ændre sig hurtigt – ofte så hurtigt, at ingen kan forudse det. Som investor bør du løbende vurdere markedets udvikling og sammenholde det med dine investeringer.

Det er vigtigt, at din investeringsprofil hele tiden afspejler din aktuelle situation. Og hvis din investeringsprofil ændrer sig, er det en god ide at overveje at ændre sammensætningen af dine investeringer. Du kan opdatere og følge op på investeringsprofilen sammen med din rådgiver eller i nogle af vores digitale løsninger. Her kan du se og rette din investeringsprofil og sammenligne vores generelle anbefalinger med dine eksisterende investeringer – er der forskel, bør du overveje at tale med din rådgiver.

3. Risici ved værdipapirhandel

Når du investerer i værdipapirer, skal du være opmærksom på, at kursen påvirkes af udsving på de finansielle markeder. Også afkast og udbytte fra et værdipapir påvirkes af udsvingene på de finansielle markeder. Du kan derfor ikke bruge de historiske afkast eller udbytter som målestok for størrelsen af det fremtidige afkast eller udbytte fra et værdipapir.

Risiko og afkast

Du skal være opmærksom på, at der i Danmark er regler om risikomærkning af investeringsprodukter.

Risikomærkningsordningen omfatter produkttyper som f.eks. aktier, obligationer, investeringsbeviser eller derivater. Ordningen mærker investeringsprodukttyper og ikke det konkrete produkt i kategorierne 'grøn', 'gul' eller 'rød'. Risikomærkningen kombinerer den overordnede tabsrisiko med gennemskueligheden for hver produkttype.

Du kan læse mere på bankens hjemmeside.

Når du investerer i investeringsforeninger/ UCITS og visse AIF'er (se afsnit 6.3.), vil disse også være risikoklassificerede i produktokumentationen. Denne klassificering vil for investeringsforeninger/UCITS være standardiseret i "Central Investorinformation" og for AIF'er i "Væsentlig Investorinformation".

Fælles for alle risikomærkninger er, at de ikke kan stå alene som beslutningsgrundlag for din investering. De er kun et supplement til den information, du bør indhente, inden du foretager en investering, eller til den rådgivning, du kan få i banken efter afdækning af din investeringsprofil.

4. Overordnet fordeling mellem aktier, obligationer og andre værdipapirer

Når din investeringsprofil er afdækket, skal der ses på fordelingen mellem aktier, obligationer og eventuelt andre værdipapirer. Det vigtigste er her din risikovillighed og tidshorisont. Jo højere risikovillighed og jo længere tidshorisont, jo flere aktier og andre mere risikofyldte værdipapirer anbefaler vi. Din rådgiver kan anbefale, hvilken fordeling der generelt passer bedst til din investeringsprofil.

Alle vores anbefalinger tager udgangspunkt i din investeringsprofil og vores forventninger til fremtiden på de finansielle markeder. Når vi generelt anbefaler en bestemt fordeling af papirer, mener vi, at det er den optimale fordeling på netop det tidspunkt, vi oplyser den. Vores generelle anbefaling kan naturligvis ændre sig, når forudsætningerne ændres.

Du kan altid få oplyst vores aktuelle generelle anbefaling til en overordnet fordeling mellem aktier og obligationer hos din rådgiver eller i en af vores digitale løsninger. Og denne generelle anbefaling bør du få oplyst, før du investerer.

5. Valg af regioner og sektorer

Det er en god ide at du spreder dine investeringer både geografisk (på lande/regioner) og på sektorer (brancher) for at mindske risikoen.

I perioder kan vores generelle anbefalinger bære præg af en forventning om, at bestemte geografiske områder og sektorer giver et merafkast i forhold til markedet generelt. Har du særlige forventninger til et bestemt geografisk område eller en bestemt sektor, kan din rådgiver hjælpe med at sammensætte porteføljen, så den afspejler dine forventninger.

6. Valg af konkrete værdipapirer

Når regioner og sektorer er fundet, skal du vælge konkrete papirer. Det kan være

- obligationer,
- aktier,
- investeringsbeviser eller
- andre værdipapirer.

6.1. Obligationer

En obligation er et gældsbevis, hvor udstederen forpligter sig til at betale et fast beløb over en bestemt periode. Afkastet af en obligation består af

- renter, der beregnes ud fra obligationens pålydende værdi og
- kursgevinster/tab ved udtrækning/salg.

Når du køber en obligation med en fast rente, betaler du en kurs, som afhænger af den aktuelle markedsrente. Hvis markedsrenten stiger, falder kursen, alt efter hvor kursfølsom obligationen er.

Kursfølsomheden afhænger hovedsageligt af, om obligationen har en kort eller lang løbetid. Jo længere løbetid, jo mere kursfølsom er obligationen.

6.1.1 Risiko

Når der investeres i obligationer, er der tre typer risici:

- Markedsrenten stiger – det betyder, at kursen falder (Renterisiko).
- Valutaen falder i kurs – det påvirker afkastet negativt (Valutakursrisiko).
- Udstederen kan ikke betale pengene tilbage (Udstederrisiko).

Renterisiko

Værdien af en obligation ændres som følge af ændringer af renteniveauet i de finansielle markeder.

Valutakursrisiko

Ved handel med obligationer udstedt i fremmed valuta er der en valutakursrisiko – i modsætning til obligationer udstedt i danske kroner. Ændringer i valutakursen kan påvirke afkastet på obligationen i enten positiv eller negativ retning.

Udstederrisiko

Der findes tre primære udstedere af obligationer:

- Lande (statsobligationer).
- Penge og realkreditinstitutter (realkreditobligationer og SDO'er).
- Selskaber (erhvervs/kreditobligationer).

Udstedere kan være både danske og udenlandske.

Der er særlige EU-regler om genopretning og afvikling af pengeinstitutter m.v. i økonomisk krise, selv om de ikke er gået konkurs. Reglerne indebærer, at nationale afviklingsmyndigheder for eksempel kan :

- nedskrive obligationerne, så hele eller noget af værdien af investeringen mistes,
- ombytte obligationerne til aktier, som kan have en lavere værdi,
- ændre indfrielsesdato og/eller rentevilkår, og
- stoppe betalinger på obligationerne i en periode.

I tilfælde af pengeinstituttets konkurs får obligationsejerne kun betaling, såfremt pengeinstituttets almindelige kunder med et indestående er betalt fuldt ud.

Disse forhold kan have betydning for kursen og muligheden for at kunne sælge obligationer udstedt af pengeinstitutter m.v.

Ejerne af obligationer må ikke stilles dårligere, end hvis pengeinstituttet går konkurs.

6.1.2 Statsobligationer

Et af de sikreste papirer, du som dansk investor kan investere i, er danske statsobligationer. Der er ingen valutakursrisiko, og risikoen, for at Danmark ikke kan overholde sine betalinger, er minimal.

Obligationerne er normalt baseret på stående lån, og obligationen betales tilbage til kurs 100, når den udløber. Risikoen for tab er mindst, hvis du køber en statsobligation, der udløber på det tidspunkt, hvor du forventer at skulle bruge pengene.

Der er en lidt større risiko forbundet med at investere i udenlandske statsobligationer fra lande med en god kreditrating på grund af valutakursrisikoen.

Det er mest risikabelt at investere i udenlandske statsobligationer fra lande med en dårlig kreditrating. Her er der både en valutakursrisiko og en større risiko for, at udstederen ikke lever op til sine forpligtelser.

Det er vores generelle anbefaling, at udenlandske statsobligationer kun udgør en mindre del af dine samlede investeringer.

6.1.3 Realkreditobligationer og SDO'er

Da vi i Danmark ofte finansierer boligkøb med realkreditlån, er det danske marked for realkreditobligationer stort og veludviklet.

Realkreditinstitutter udsteder realkreditobligationer og Særligt Dækkede Realkredit Obligationer (SDRO'er) med pant i fast ejendom. Derudover udsteder realkreditinstitutter på lige fod med pengeinstitutter de såkaldte Særligt Dækkende Obligationer (SDO'er).

Generelt er sikkerheden på realkreditobligationer høj, mens sikkerheden på SDO'er og SDRO'er er ekstra høj. Det skyldes, at udstederen altid skal sikre, at værdien af de aktiver, der ligger bag, er inden for visse grænser – for eksempel 80 procent ved lån til private boligejere. Falder værdien af en bolig derfor, skal udstederen stille andre aktiver som sikkerhed, eksempelvis statsobligationer.

Udstederrisikoen på det danske realkreditmarked er forholdsvis lav, hvilket hænger sammen med, at den enkelte låntager kredittvurderes, og at institutterne har sikkerhed i låntagerens ejendom.

Realkreditinstitutter udsteder tre hovedtyper af realkreditobligationer, SDRO'er og SDO'er:

- konverterbare realkreditobligationer,
- inkonverterbare obligationer, og
- garantiobligationer (variabelt forrentede).

Danske pengeinstitutter udsteder typisk kun inkonverterbare obligationer.

Realkreditlignende obligationer udstedes også i andre lande end Danmark.

Konverterbare obligationer

En konverterbar obligation udbetaler rente og ordinære afdrag hvert kvartal til forskel fra statsobligationer, inkonverterbare obligationer og garantiobligationer.

Når en obligation er konverterbar, har boligejeren ret til at indfri sit gamle lån og optage et nyt. Har du investeret i obligationen, og vælger boligejeren at indfri lånet, kan dine obligationer blive udtrukket til kurs 100 – også selvom kursen på obligationen er over 100. Det betyder, at du skal købe en ny obligation med de omkostninger, det medfører, og at du typisk må acceptere en lavere rente end den, du fik på de "gamle" obligationer.

Denne ekstra risiko ved konverterbare obligationer er en væsentlig årsag til, at du generelt får et lidt større afkast end på statsobligationer.

Inkonverterbare obligationer

Inkonverterbare obligationer er som oftest baseret på stående lån, og du får renter en gang om året. Obligationerne betales tilbage til kurs 100, når de udløber. Risikomæssigt ligger de meget tæt på statsobligationer, og mange bruger dem som et alternativ til statsobligationer. Hvis boligejeren ønsker at indfri sit lån, kan han ikke gøre det til kurs 100, men skal altid betale obligationens kursværdi.

Garantiobligationer

Garantiobligationer er baseret på variabelt forrentede obligationslån med en fast garantirente – garantirenten er den rente, låntager højst kan komme til at betale. Renten på lånet fastsættes to gange om året og sker på baggrund af den korte rente tillagt et fast rentetillæg.

Som investor modtager du den variable rente med rentetillæg og afdrag hvert kvartal. Usikkerheden er her, at investor ikke kender sin nøjagtige rentebetaling.

6.1.4 Erhvervs/kreditobligationer

Erhvervs/kreditobligationer giver ofte et højere afkast end statsobligationer, da risikoen, for at låntager ikke kan betale lånet tilbage, typisk er større. Hvis en virksomhed kommer i økonomiske vanskeligheder, vil obligationen falde i kurs.

Der er stor forskel på risikoen ved erhvervs/kreditobligationer – de udstedes af både kendte og solide selskaber og af mindre solide selskaber. Når du skal vurdere risikoen ved en erhvervs/kreditobligation, kan vi hjælpe dig med at finde oplysninger via internationale kreditvurderingsbureauer, og kan hjælpe dig med at vurdere den enkelte udstedelse.

6.1.5 Strukturerede obligationer

Generelt giver langt de fleste strukturerede obligationer mulighed for at få del i en fremtidig stigning i f.eks. et

aktieindeks, et råvareindeks, et valutakryds eller lignende, uden du risikerer at miste hele din investering. For denne sikkerhed giver du afkald på noget af afkastet, for eksempel ved

- at du ikke får del i hele afkastet, men kun i en del af det, eller
- at du sætter et loft over, hvor meget du i alt kan tjene på stigninger – det kunne f.eks. være at give afkald på stigninger over 35 procent.

De strukturerede obligationer findes i mange varianter – både med og uden rente. Vi anbefaler altid, at du sætter dig grundigt ind i produktvilkår – eventuelt sammen med din rådgiver.

Vær opmærksom på, at selvom strukturerede obligationer har en hovedstolsgaranti, så er der altid – ligesom ved almindelige obligationer – en risiko for, at udstederen ikke overholder sine forpligtelser.

Danske Bank A/S er ofte produktudvikler og/eller udsteder af de strukturerede obligationer, vi tilbyder rådgivning om.

6.2. Aktier

Når du køber en aktie, køber du en del af en virksomhed og dens forventede fremtidige indtjening. Aktien kan give dig visse rettigheder som for eksempel udbytte og stemmeret på generalforsamlingen. Kursen, du betaler, afhænger af udbud og efterspørgsel og afspejler markedets aktuelle forventninger til selskabet.

6.2.1 Risiko

Der er tre forhold, der særligt påvirker virksomheden, og hvordan den vurderes:

- Interne forhold, for eksempel hvor dygtig ledelsen er, og hvor god virksomheden er til at tjene penge og omstille sig eksterne forhold.
- Hvordan virksomheden klarer sig i forhold til konkurrenterne, og hvordan udsigterne er for hele branchen.

- Samfundsøkonomiske forhold, for eksempel renteutviklingen og den økonomiske udvikling på virksomhedens vigtigste markeder.

Risikoen ved at investere i aktier er derfor, at der kan ske uforudsete ændringer, som kan påvirke kursen. I yderste konsekvens kan du risikere at miste hele det investerede beløb.

Vores analytikere vurderer en aktie ved at sammenligne kursen på aktien med et skøn over den aktuelle værdi af den fremtidige indtjening. Men der er forskel på analytikeres vurderinger og derfor også på, om de anbefaler investorer at købe eller sælge aktien.

Alle nyheder fra virksomheden og dens konkurrenter og nyheder om de markeder, virksomheden sælger sine varer på, bliver vurderet ud fra, om de har indflydelse på virksomhedens fremtidige indtjening. Har de det, ændres regnestykket og dermed måske også analytikernes anbefaling.

En analyse er altså et øjebliksbillede med en begrænset levetid. Vores analyser er ikke en personlig anbefaling til dig om at foretage en handel. Ønsker du en personlig anbefaling, skal du kontakte din rådgiver.

6.2.2 Afkast

Afkastet af en aktie består af udbytte og kursudvikling. Udbyttet er den del af virksomhedens overskud, som generalforsamlingen beslutter at udbetale til aktionærer og er typisk en mindre andel af det samlede afkast. Kursudviklingen på aktien er normalt det, der har størst betydning for dit afkast.

Afkastet på aktier svinger mere end afkastet på obligationer. Når langsigtede investorer alligevel køber aktier, er det, fordi de forventer et bedre afkast end det, de kan få på obligationer.

Du kan investere i udenlandske og danske aktier. Udenlandske aktier har ud over kursrisikoen også en valutakursrisiko, der kan have stor indflydelse på det samlede afkast.

Du bør kun investere direkte i udvalgte aktier, hvis du har særlig interesse i selv at følge det enkelte selskab – og selv har den nødvendige tid. Hvor stor en del af din opsparing du bør placere i aktier, afhænger af din risikovillighed og tidshorisont.

6.3. Investeringsbeviser: Andele i kollektive investeringsordninger

Når du investerer via investeringsbeviser, køber du en andel af en kollektiv investeringsordning (en fond). Der er ikke krav om, at en kollektiv investeringsordning skal have en bestemt selskabsform eller en selskabsform overhovedet. Derfor kan en fond have karakter af puljer af værdipapirer, som man køber en andel af.

Mange fonde er dog en selvstændig juridisk enhed (et investeringsinstitut), men det kan ske i et utal af forskellige selskabsformer. I Danmark er der en lang historisk tradition for, at en fond er opbygget som en investeringsforening.

Typisk er fonde lavet på en sådan måde, at der er flere afdelinger, som hver især har sit særlige navn og definerede investeringsområde. Når man køber et investeringsbevis, køber man en andel i den pågældende afdeling.

Generelt

Der findes udloddende afdelinger, der udbetaler udbytte, og akkumulerende afdelinger, som ikke udbetaler udbytte.

Vælger du en obligationsafdeling, vil dine og de øvrige investorers penge primært blive investeret i de typer af obligationer, som pågældende afdeling i henhold til prospektet må investere i.

Vælger du en aktieafdeling, køber afdelingen primært aktier for pengene. De fleste aktieafdelinger er spredt på en række forskellige lande, brancher og selskaber. Men der er specialiserede afdelinger, som for eksempel investerer i selskaber inden for en enkelt branche eller et geografisk område. Det kan give meget store afkast, når det går godt for branchen eller det geografiske område. Men modsat kan værdien også falde meget, hvis det går dårligt for branchen.

Der findes også blandede afdelinger som både investerer i aktier og obligationer, i andre afdelinger eller i andre typer af værdipapirer.

Uanset om du investerer et stort eller et lille beløb, spredes din investering på mange forskellige papirer, når du køber et investeringsbevis. Det betyder derfor ikke så meget, om en enkelt aktie eller obligation klarer sig meget godt eller dårligt. Hvis du selv skal have mulighed for at sprede din investering på lige så mange værdipapirer, kræver det en ganske stor investering.

For hver eneste afdeling findes et meget detaljeret prospekt, der præcist beskriver, hvad afdelingen må investere i. Du kan finde en mere overordnet beskrivelse i den konkrete afdelings "Centrale Investorinformation". Samme sted finder du en oversigt over alle de værdipapirer, afdelingen investerer i på et givet tidspunkt. Du kan få oplysningerne på fondens hjemmeside eller ved at spørge din rådgiver.

Investeringsbeviser kan generelt bruges til de fleste former for opsparing, uanset om du investerer frie midler eller pensionsopsparing. Hvis du driver virksomhed og bruger virksomhedsskatteordningen, bør du af skattemæssige grunde investere i akkumulerende investeringsbeviser.

EU-regler opdeler fonde i to overordnede typer, der betegnes henholdsvis UCITS og AIF.

UCITS

En investeringsforening er en UCITS, og er derfor underlagt de europæiske UCITS regler. En UCITS, skal opfylde de minimumskrav angående placeringsregler, struktur m.v., som er fastsat i EU lovgivningen. Der er også en række krav til, hvor hurtigt og nemt man skal kunne komme ud af investeringen. Det sker ved indløsning, hvor man sælger sin investering tilbage til UCITS'en for en værdi, der bliver fastsat i henhold til prospektet.

Investeringer i udenlandske UCITS kan i vissetilfælde være forbundet med skattemæssige ulemper.

Ved investering i UCITS kan du få udleveret en række produktinformationer, som eksempelvis prospekt, central investorinformation og faktaark. Der kan også søges information på de enkelte fondes hjemmesider.

AIF'er

Alternative investeringsfonde (AIF'er), er undergivet fælles europæiske regler, men reglerne er mindre restriktive end dem, der gælder for UCITS.

Ved investeringer i en AIF skal du være opmærksom på, at de investeringsmæssige rammer kan være bredere og mere lempelige, end når du investerer i en UCITS. Investeringer i en AIF kan derfor indebære en større risiko og/eller være sværere at gennemskue.

Det kan også være sværere at blive indløst, altså sælge sine andele og få sine investerede penge tilbage, hvis man ikke længere ønsker at eje investeringsbeviset.

AIF-reglerne regulerer også, på hvilke vilkår ikke-europæiske fonde kan markedsføres i EU. Det er således et krav, at ikke-europæiske fonde skal have en markedsføringstilladelse for at kunne markedsføres i de enkelte EU lande.

I øvrigt er en AIF undergivet reguleringen i det land, den pågældende AIF er hjemmehørende i.

Investeringer i udenlandske AIF'er kan i nogle tilfælde være forbundet med skattemæssige ulemper.

Ved investering i AIF'er kan du få udleveret en række produktinformationer, som eksempelvis prospekt, væsentlig investorinformation og faktaark. Der kan også søges information på de enkelte fondes hjemmesider.

6.3.1 Risiko

Selvom afdelinger spreder risikoen ved at investere i mange forskellige aktier eller obligationer, er der en risiko for tab.

En tommelfingerregel er, at afdelinger med obligationer er mindre risikobetonede end aktiebaserede afdelinger. Desuden kan investeringsbeviser med udenlandske værdipapirer svinge mere i kurs end investeringsbeviser med danske værdipapirer, fordi valutakurserne også ændrer sig. Der findes dog afdelinger med udenlandske værdipapirer, der har reduceret valutakursrisikoen væsentligt.

Et andet forhold, der har betydning, er, hvor specialiseret en afdeling er. Hvis afdelingen investerer i et snævert område, er risikoen høj - og omvendt er risikoen lavere, hvis den investerer i et bredt område. Nogle afdelinger investerer i så afgrænset et område, at de på trods af risikospredning kan svinge lige så meget i kurs som en enkelt aktie.

Risiko og afkast følges ad, så skal din investering vokse stabilt, kan du typisk nøjes med en lavere risiko. Og søger du et højt afkast, må du derfor også løbe en højere risiko. I yderste konsekvens kan du risikere at miste hele det investerede beløb.

6.3.2 Afkast

Afkastet på investeringsbeviser består af eventuelt udbytte og kursudvikling. De fleste udloddende afdelinger betaler udbytte, der består af

- optjente renter,
- udbytte fra de aktier eller andre værdipapirer, afdelingen har investeret i, og
- nettokursgevinster på solgte værdipapirer.

De forskellige afdelinger udbetaler typisk udbytte mellem én og fire gange om året.

Der findes også akkumulerende afdelinger, der ikke udbetaler udbytte, men geninvesterer alle nettoindtægter. Det betyder, at overskuddet opsamles i formuen, og derfor får du hele afkastet i form af kursstigninger på beviserne.

Blandt andet af skattemæssige årsager er de akkumulerende investeringsforeninger/fonde især velegnede til pensionsopsparing og midler under virksomhedsskatteordningen samt børns opsparing.

Dit afkast afhænger især af udviklingen på investeringsmarkederne, og du kan derfor ikke regne med et fast tilbagevendende afkast hvert år.

6.3.3 Omkostninger

De enkelte afdelinger har omkostninger til blandt andet administration og handel. Omkostningerne er forskellige i de enkelte afdelinger, og særligt handelsomkostningerne kan variere fra år til år. Du kan se, hvad omkostningerne i de enkelte afdelinger har været de seneste år på de enkelte UCITS/AIF'ers hjemmesider.

I Danmark skal investeringsforeninger og danske AIF'er med markedsføringstilladelse overfor detailkunder opgøre ÅOP (årlige omkostninger i procent) for hver afdeling.

Du kan også se en sammenligning af forskellige danske investeringsforeninger og AIF'er med markedsføringstilladelse overfor detailkunder, herunder ÅOP, på Investerings Fonds Branchens hjemmeside www.investering.dk.

6.3.4 Rådgivning og provision

Vi tilbyder rådgivning i udvalgte UCITS/AIF'er, hvor vi har det fornødne kendskab til dem.

Mange af disse UCITS/AIF'er har en tilknytning til banken, herunder Danske Invest fonde. Vi tilbyder også rådgivning i nogle UCITS/AIF'er, som ikke er tilknyttet banken. Efter at vi har udvalgt dem, indgår vi et samarbejde med udstederen, for at vi kan modtage nødvendig information om f.eks. omkostninger samt dokumenter. Desuden modtager vi provision fra samarbejdspartnere. Du kan se en provisionsoversigt på bankens hjemmeside.

6.3.5 Information

Når du investerer i en UCITS/AIF, har du adgang til mange informationer om investeringerne. På de enkelte kollektive investeringsordningers hjemmeside kan du se beregninger af afkast og søge information om de enkelte afdelingers formue og sammensætning på forskellige værdipapir typer, geografiske områder og sektorer.

6.4. Køb af enkelte værdipapirer eller investeringsbeviser

Om du skal købe enkelte værdipapirer eller investeringsbeviser kommer an på din erfaring, formue og lyst til at investere. Vil du investere i enkelte værdipapirer, bør du råde over et større beløb og have erfaring med at investere – og du bør have både interesse for og tid til at følge investeringerne.

Det er en fordel at investere gennem en UCITS/AIF, hvis du ikke interesserer dig særligt for investering, ikke har den store erfaring med at investere eller ikke ønsker at bruge tid på at

følge investeringerne. Til gengæld betaler du UCITS/AIF'en for at pleje dine investeringer.

6.5. Pasningsprodukter

Du kan også lave en aftale med os om pleje af investeringerne – det kalder vi pasningsprodukter. Du kan få pasningsprodukter til investering af både pensionsopsparing og frie midler. Vælger du for eksempel FlexInvest Fri, investerer vi i overensstemmelse med den aftalte investeringsprofil og bankens forventninger til markedet.

7. Hvor kan du handle værdipapirer?

Du kan handle værdipapirer ved personlig henvendelse, ved at ringe til os eller gennem bankens digitale selvbetjeningsløsninger.

7.1. Selvbetjeningsløsninger

Vi udvikler løbende vores digitale løsninger, så du kan følge dine investeringer nemt og overskueligt. Du har også mulighed for at afdække din investeringsprofil og se vores generelle anbefalinger af, hvordan du kan fordele investeringen mellem aktier og obligationer på baggrund af profilen.

Du kan også se købs og salgspriser på et bredt udvalg af aktier, obligationer og investeringsbeviser, få nyheder, lave egne kurslister, få en grafisk præsentation af depotets sammensætning og opstille en agent, der overvåger kursen og giver dig besked, når kursen når det ønskede niveau.

8. Interessekonflikt

Når du handler værdipapirer eller modtager andre finansielle tjenesteydelser hos Danske Bank, kan vi, vores datterselskaber, medarbejdere, andre personer tilknyttet banken, eller andre kunder have interesser eller forbindelser, som er væsentlige i forhold til disse værdipapirer eller tjenesteydelser.

Sådanne væsentlige interesser eller forbindelser vil kunne indebære en konflikt i forhold til dine interesser.

Vi har udarbejdet en politik for håndtering af interessekonflikter. Med udgangspunkt i den har vi truffet organisatoriske og administrative foranstaltninger – for eksempel informationsbarrierer, tilsyn med medarbejdere og oplysning til kunder – der skal sikre, at interessekonflikter ikke er til skade for vores kunders interesser.

Vær opmærksom på, vi i nogle tilfælde ikke kan handle med dig eller tilbyde finansielle tjenesteydelser, fordi vi i så fald ikke kan håndtere en interessekonflikt på en ordentlig måde. Hvis det er tilfældet, har vi ikke pligt til at oplyse dig om årsagen, kun oplyse dig om, at det er grundet en interessekonflikt.

9. Fortrydelsesret

Som udgangspunkt kan du ikke fortryde en handel med værdipapirer. Du kan få mere information om reglerne for fortrydelsesret i din afdeling eller på bankens hjemmeside.

10. Omkostninger

Når du handler værdipapirer, er der to typer omkostninger:

- Handelsomkostninger – for eksempel kurtage og kurstillæg/fradrag.
- Depotomkostninger – for eksempel depotgebyr.

Du kan finde betingelser og priser på bankens hjemmeside eller få dem udleveret i vores afdelinger.

11. Oplysning om provision

Banken modtager provision, når banken sælger visse UCITS/AIF'er. Du kan se en provisionsoversigt på bankens hjemmeside.

12. Ændring

Vi kan til enhver tid ændre "Oplysninger om handel med værdipapirer".

13. Kontakt os

Har du spørgsmål eller brug for rådgivning, før du handler værdipapirer, er du som altid velkommen til at kontakte din rådgiver.